

Barka weigerde
op haar vijftiende
te trouwen

‘Ik wist dat *ik moest ontsnappen*’

Als de Amsterdamse Barka Ettarfass (55) uit school komt, zit er een onbekende man op de bank die met haar wil trouwen. Ze weet één ding zeker: dat leven wil ze niet. Ze kiest haar eigen pad, dat haar de halve wereld over voert.

Tekst EVA MUNNIK

‘Als ik sta te koken, zie ik vanuit mijn keuken de bergen en de oceaan. Ik leef nu in Marokko mijn droom en kan het af en toe niet geloven, want mijn jeugd in Limburg was dat allerm minst. Sinds kort heb ik weer contact met mijn oude kleuterjuf, die mij vertelde dat ik een lief meisje was. Ik kwam altijd met tekeningen voor haar aanzetten. Als ik die verhalen hoor, weet ik dat ik op school de erkenning zocht die ik thuis miste, want daar voelde het soms niet zo veilig. Mijn ouders hadden regelmatig hevige ruzie, zelfs zo erg dat ik meerdere keren met mijn moeder, broertje en zusje in een blijf-van-mijn-lijf-huis heb gezeten.

‘Samen met mijn zusje klopte ik aan bij een opvanghuis’

Mijn moeder was pas elf toen ze in Marokko trouwde met mijn vader, die een stuk ouder was. Ze verhuisden naar Limburg in Nederland. Daar moest zij trouwens per brief toestemming voor vragen aan koningin Juliana omdat zij toen als elfjarige al een kind had. In Nederland kreeg ze op haar twaalfde mij.’

Cadeaus in de gang

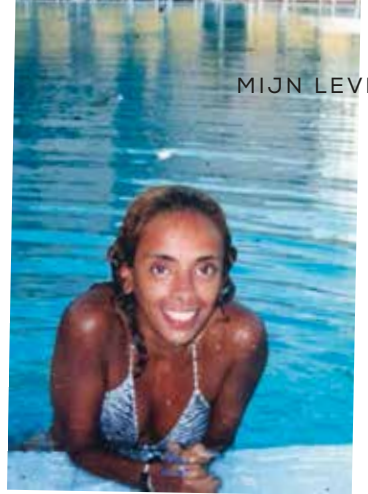
‘Mijn oude kleuterjuf weet ook nog dat ik een kind was dat altijd heel alert was, ik zag elk detail. Ik denk dat dat kwam doordat ik thuis op mijn hoede moest zijn, met een vader die onvoorspelbaar was. Het viel me dan ook meteen op toen ik op een dag thuiskwam van school en in de gang tassen vol cadeaus zag staan. Ik wist direct wat dat betekende: als een man om je hand komt vragen, komt hij met cadeaus. Het was zomer, ik was vijftien jaar en had een luchtig jurkje aan. Toen mijn moeder me ook nog begroette met: “Kleed je boven even om,” gingen helemaal alle alarm-

bellen af in mijn hoofd. Ik negeerde mijn moeder, liep direct de huiskamer in en zag daar een man op de bank zitten met mijn vader. De bezoeker was veel ouder dan ik, rond de dertig, vermoed ik. Vastberaden ging ik voor ze staan en zei tegen die vreemde: “Luister, hier is niks te halen voor je.” Pas nu realiseer ik me hoe moedig dat was. Ik denk dat ik het durfde omdat ik toch niks te verliezen had: ik wist dat ik niet het leven van mijn moeder wilde. De hele sfeer in de woonkamer veranderde. “Naar boven!” schreeuwde mijn vader, terwijl die man er snel vandoor ging. Mijn vader gaf mijn moeder de schuld van dit debacle: zij had me te vrij opgevoed.’

Schimmige figuren

‘Het was duidelijk dat mijn vader mij weer zou proberen uit te huwelijken. Daarom besloot ik weg te lopen. ‘s Avonds lagen mijn zusje en ik in ons stapelbed en deelde ik mijn plan met haar. Zij is een jaar jonger en zei dat ze met me mee wilde. Niet veel later klopten we aan bij een opvanghuis. Die belden onze ouders, want dat was gebruikelijk als kinderen van huis wegliepen. Mijn vader kwam en deed net alsof hij geen idee had waarom wij weggelopen waren: “Jullie gaan nu gewoon mee.” Mijn zusje besloot op dat moment om naar huis te gaan, maar ik hield mijn poot stijf: “Ik ga niet terug.” Want ik wist dat ik dit leven niet wilde, ik moest ontsnappen. >

“Hier is niks voor je te halen,” zei ik tegen die man.
Mijn vader werd woedend

‘Mijn moeder was twaalf toen ze mij kreeg, *dat leven wilde ik niet*’

Ik ben in een internaat gaan wonen en vandaaruit ging ik op kamertraining. Op mijn vijftiende moest ik al volwassen worden en voelde ik me bevrijd. Ik heb toen alles gedaan wat ik wilde. Ik ging op Tienertoer en belandde in Amsterdam, de hele nacht stappen. Achteraf denk ik: ik was best kwetsbaar. Ik maakte soms stomme keuzes, mede doordat ik nog steeds op zoek was naar erkenning. Ik was nog altijd dat meisje dat de kleuterjuf zich herinnert: ernaar snakkend om gezien te worden. Dus ging ik om met verkeerde vrienden en belandde ik soms in gevaarlijke situaties. Dan miste ik bijvoorbeeld de laatste trein en overnachtte ik in huizen met schimmige figuren. Er had van alles kunnen gebeuren, denk ik nu, maar ik heb een beschermengel gehad.’

Model in Stockholm

‘Op mijn negentiende leerde ik mensen kennen die naar de Canarische Eilanden gingen en ik besloot spontaan mee te gaan, met 150 gulden op zak. Even later zat ik daar op een terrasje ansichtkaarten te schrijven. Ik hoorde dat de serveerster Nederlands was en we raakten in gesprek. Zij wist wel een baantje voor me, zei ze. Toen werd ik propper van een café, Pub Sugar. Ik stond buiten om mensen naar binnen te praten. Ik had de tijd van mijn leven daar. Terwijl ik huilend de ene Noorse liefde op het vliegtuig zette, landde er alweer een leuke Zweed. Op Gran Canaria werd ik gescout door mensen van een modellenbureau in Stockholm. Vervolgens heb ik negen maanden in Stockholm gewoond en als model gewerkt.

Met mijn moeder heb ik altijd contact gehouden, ondanks alles. Ze werd een soort vriendin voor mij. We scheelden natuurlijk ook maar twaalf jaar. In geuren en kleuren vertelde ik haar over alles wat ik meemaakte. Ik merkte wel dat zij het er niet altijd mee eens was, maar ik weet ook dat zij graag zelf had willen ervaren wat ik allemaal deed. Helaas worden er nog steeds jonge meisjes uitgehuwelijkt. De politie zou een speciale afde-

‘Ik maakte stomme keuzes en belandde soms in gevaarlijke situaties’

ling moeten hebben voor vrouwen en meisjes, maar ook jongens, die zich niet veilig voelen thuis. En scholen: wees alert. Ook burens en vrienden: let op elkaar en merk het op als iemand op je werk stiller is of opeens anders gekleed gaat. Maak contact, want iemand in een nare situatie thuis gaat echt niet uit zichzelf vertellen wat er aan de hand is.’

Aan de slag

‘Het duurde lang voordat ik wist wie ik nu eigenlijk ben, waar mijn kracht ligt en wat ik wil. Daar kwam ik eigenlijk pas achter toen ik eind veertig was. De doorbraak kwam door een verbroken relatie. We waren anderhalf jaar samen, maar hij bleek een narcistische oplichter te zijn. Toen besloot ik dat ik aan de slag moest met mezelf. Vervolgens heb ik een aantal cursussen voor persoonlijke ontwikkeling gedaan en coaching gevolgd. Voor het eerst mocht ik van mezelf kwetsbaar zijn en ging ik naar mezelf luisteren.

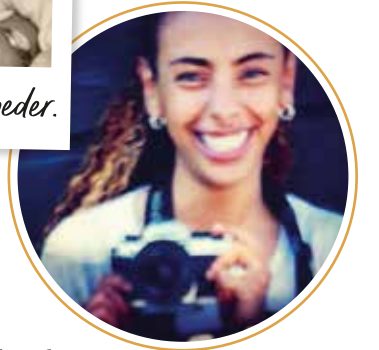
Dat kon ik daarvoor nooit, want ik voelde altijd onrust. Eindelijk leerde ik op mijn intuïtie afgaan en me af te vragen: waar komt dit vandaan? Klopt het wel wat ik voel? Is het dit wel waard? Dat was een hele verandering. Ik besloot weg te gaan uit Nederland, want dat paste niet meer bij mij. Ik wilde altijd al naar een warm land, met strand en palmbomen. Het werd Mexico, ik woonde zelfs een tijdje in de jungle. Mijn angst voor spinnen en kakkerlakken ben ik daar voorgoed kwijtgeraakt. Maar het tijdsverschil met Nederland werkte niet voor mijn bedrijf, waarvoor ik moet bellen en zakendoen met Nederland. Ik besloot daarom in Europa te gaan wonen en kwam in Bulgarije terecht. Toen ik een vrouwenretreat organiseerde in Marokko realiseerde ik me opeens: dit is het. Hier wil ik wonen.’

Terug naar mijn roots

‘Via omwegen woon ik nu dus in het land van mijn ouders. Mijn Arabisch kwam helemaal terug, net als mijn Limburgse accent, gek genoeg. Dat ik hier terecht zou komen had ik nooit verwacht, want ondanks mijn Marokkaanse roots had ik helemaal niks met het land. Maar het leven hier is fantastisch. Met mijn bedrijf AzZa-Care Coaching help ik vrouwen online en hier in Marokko. Daarnaast organiseer ik retreats en women’s circles. Ik heb rust gevonden en ik please niet meer. Ik kan me losmaken van dingen die niet gezond voor me zijn en heb snel door of mensen

Barka als baby met haar moeder.

bij me passen. Daar help ik als coach ook andere vrouwen bij. Veel vrouwen hebben in hun opvoeding meegekregen dat ze vooral gezellig, zorgzaam en volgzaam moeten zijn. Wat ik vrouwen ook vaak hoor zeggen, is: “Wat zullen ze wel niet van me denken?” En dat zijn dan succesvolle

‘Voor het eerst mocht ik van mezelf kwetsbaar zijn’

vrouwen die goede banen hebben. Maar toch zit het erin, dat anderen blij willen maken en jezelf daarbij vergeten. Ik help vrouwen dat te veranderen en dat maakt me heel gelukkig.

Tegenwoordig geniet ik vooral van creatief zijn en van de rust. Vanaf mijn terras hoor ik het ruisen van de zee en het getijl van de vogels. Laatst huurde ik een auto om het graf van mijn moeder te bezoeken. Zij groeide op in de woestijn, in een nomadenstam. Toen ze vijftien jaar geleden overleed, was ze ongeveer zo oud als ik nu ben. We hebben haar daar begraven. Urenlang reed ik in mijn eentje door het uiterste zuiden van Marokko. Zingend zat ik in de auto: “Mama, ik kom eraan!” Het landschap was betoverend mooi en ik voelde me voor het eerst trots op mijn afkomst. En trots op mezelf.’ □